

טכנולוגית "החוזה החכם" והפרדיגמה החוזית – הנועדו יחדיו? אמיר בושנסקי

"החוזה החכם" לא הפציע אל עולמנו ברגע אחד, אלא התגבש על פני תקופה ממושכת, שראשיתה בחזונו של ניק סזאבו ובמאמריו מאמצע שנות התשעים של המאה הקודמת. סזאבו גרס כי לא ניתן להתעלם מהמהפכה הדיגיטלית. הוא מתאר את החוזים הדיגיטליים הללו כ"חכמים" מאחר והתפקוד שלהם יעיל הרבה יותר מהחוזה המסורתי והוא טבע את המונח "חוזה חכם" (*smart contract*).

השילוב של חוזה הכתוב בקוד מחשב, הפועל על רשת הבלוקצ'יין מקנה לו את ייחודו כ"חוזה חכם". עסקינן בחוזה, אשר ביצועו אוטומטי ללא מעורבות אנושית ותנאיו וביצועו הינם בלתי הדיירים. "החוזה החכם" **בכינויו היומרני מאתגר את עולם המשפט**. הטיעון המרכזי בעבודת התזה, הינו כי הפרדיגמה החוזית הינה המעטפת הראויה בעבור החוזה החכם, חרף המתחים המתקיימים בין שני עולמות אלו, אשר חלקן פתיר וחלקן אינו פתיר בשלב זה.

בקשתי להראות במחקר זה כי החוזה החכם על מאפייניו הטכנולוגיים, חדשנותו, מורכבותו ורב מימדיותו, מקיים מערכת יחסי גומלין מורכבת עם המרחב החוזי. כחלק ממערכת יחסי גומלין זו, מהווה החוזה החכם, אתגר לדיני החוזים בכלל ולדוקטרינות חוזיות מסוימות בפרט. עם זאת, לדידי, **הפרדיגמה החוזית על שלל מורכבויותיה ומאפייניה מהווה מעטפת מספיק רחבה מחד וגמישה מאידך בכדי להוות משכן ראוי בעבור החוזה החכם וכי על עולם המשפט להתייחס אל החוזה החכם כאל "ספירה" (*sphere*) נוספת במוסד החוזי.**